

No: 550 – Menş e Adı

DARBOĞAZ KİRAZI

Tescil Ettiren

ULUKIŞLA KİRAZ ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 30.07.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 28.09.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 550
Tescil Tarihi	: 28.09.2020
Başvuru No	: C2019/094
Başvuru Tarihi	: 30.07.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Darboğaz Kirazı
Ürün / Ürün Grubu	: Kiraz / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Ulukışla Kiraz Üreticileri Birliği
Tescil Ettirenin Adresi	: Ulukışla Adliyesi Karşısı Secaaddin Sok. Ayyıldız Apt. Zemin Kat no:7 Ulukışla NİĞDE
Coğrafi Sınırı	: Niğde ili Ulukışla ilçesi Darboğaz, Emirler, Kılan, Gümüş, Porsuk, Hasangazi, Tekneçukur, Bayağıl, Madenköy ve Yeniyıldız köyleri
Kullanım Biçimi	: Darboğaz Kirazı ibareli aşağıda tanımlanan logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Darboğaz Kirazı ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Darboğaz Kirazı Niğde ilinin Ulukışla ilçesinde 0900 Ziraat çeşidinden üretilir. Darboğaz Kirazı geçcidir ve ağaçları kuvvetli, hızlı ve dik gelişir. Ağaçları verimli olup meyve çatlamasına karşı dayanıklıdır. Meyveleri çok iri ve kaliteli, kalp şeklinde, uzun saplı, meyve kabuğu kırmızı, meyve eti açık kırmızı, sert, gevrek ve suludur. Derim zamanı haziran ayının son haftası olmakla birlikte, rakımın yükselmesiyle Toros yaylalarında 1500-2000 m’de ağustos ayına kadar uzamaktadır. Darboğaz Kirazı ağaçları kendine verimsiz olduğundan mutlaka tozlayıcı gerektirir ve Starks Gold, Metron Late, Bigeraau Gaucher, Lambert, Jubile tarafından tozlanır.

Darboğaz Kirazının fiziksel ve kimyasal özelliklerine ait veriler aşağıdaki şekildedir:

Darboğaz Kirazı Değer Aralıkları	
Meyve ağırlığı (g)	9,6-11,8
Çekirdek ağırlığı (g)	0,42-0,50
Meyve / çekirdek oranı	22,1-25,9
Meyve çapı (mm)	25,5-27,5
Meyve boyu (mm)	24,4-25,9
Meyve sap uzunluğu (mm)	38,8-46,3
Derim tarihi	10,0-30,3
Sertlik (g/mm)	283-338
Kuru madde (%)	16,9-20,2
Asitlik (%)	0,55-0,67
pH	4,29-4,52
Fenolik bileşik içeriği (µg GAE/g ta)	500,9-661,5
Antioksidan kapasitesi (µmol TE/g ta)	6,5-8,8
Antosiyanin içeriği (µg siy-3-gl/g ta)	29,5-130,1

Üretim Metodu:

Darboğaz Kirazı fidan üretimi, sertifikalı kuş kirazı veya idris cinsi anaçların nisan ayı dikimlerinden itibaren 2 yıl gelişme göstererek takip eden ağustos ayının ikinci yarısı ve eylül ayının ilk haftası olmak üzere Ziraat 0900 cins kalemlerle aşıl原因arak gerçekleştirilir. Darboğaz Kirazı fidanlarına aşıl原因dan sonra Tarım ve Orman Bakanlığı kontrolünde yeni sertifika verilir. Darboğaz Kirazının fidanları mart ayının ortalarından mayıs ayı başlarına kadar bahçelere 5x6 m aralıklarla dikilir. 1000 m² ye ortalama 35 fidan dikilir. Her 6-7 Darboğaz Kirazı fidanın arasına tozlama için Starks Gold, Metron Late, Bigeraau Gaucher, Lambert, Jubile cinslerinden bir tane fidan dikilir. Tozlayıcılara her hangi bir aşı işlemi uygulanmaz. Dikimi yapılan fidanlara can suyu verilir ve birer hafta arayla su verilmek suretiyle fidanın tutumu ve gelişimi sağlanır. Bu işlem hava şartlarına göre 3-4 ay devam ettirilir. Darboğaz Kirazı fidanlarının gelişimi aşamasında kışın fosfat-potasyum gübreleri ve toprak yapısının kireçli olmasından dolayı kükürt verilir. İlkbahar ve yaz aylarında ise azotlu gübreler, hayvan gübreleri ve kök gelişimi için leonardit gübresi dönüşümlü olarak 2 yıl boyunca kullanılır. Darboğaz Kirazı fidanlarının bahçeye dikimi sırasında şekil budaması yapılır ve genellikle şekil budaması 4 yıl boyunca fidanlar yapraklarını döktükten sonra uygulanır. 4. yıldan sonra yaprak dökümünden ilkbahar tomurcuklanmasına kadar meyve budaması yapılmak suretiyle ekonomik üretim başlamış olur. Darboğaz Kirazının ağaçları, 8. yıldan sonra ekonomik meyve dönemine geçiş yaparlar. Darboğaz Kirazı ağacının ekonomik ömrü ortalama 25 yıldır. 25 yılı dolduran ağaçlar sökülür veya yaprağını döktükten sonra sert budama yapılarak gençleştirme sağlanır.

Darboğaz Kirazı ağaçlarında meyve üretimi her yıl nisan ayının takriben 15. günü ve mayıs ayının 20. günü arasında çiçeklenme dönemi ile başlar. Çiçeklenme döneminde oluşan sıcaklıklar, meyve tutumu üzerinde etkili olduğu ve yıldan yıla değişen koşulların verim dalgalanmalarına neden olur. Meyve tutumu, çiçeklenme döneminden sonra serbest tozlanma ile sağlanır. Bu dönemde Darboğaz Kirazı ağaçlarının %5-100'ü çiçeklendiğinde Çiçek Monilyası (*Monilinia laxa*) için mantar ilaçları kullanılır. İlkbahar son donları olan 18-24 nisan tarihlerinde hava sıcaklığının -2, -2,5 derece olması durumunda meyve tutumu olumsuz etkilenir ve verim düşüklüğüne neden olur. Ben düşüm dönemi yıllara göre değişiklik göstermekle birlikte haziran ayı ikinci haftasında gerçekleşir. Bu dönemde kiraz sineği (*Rhagoletis cerasi*) mücadelesi yapılır. Meyveler temmuz ayının ilk haftasından itibaren olgunluğa ererek hasada hazır hale gelir. Bu dönemde de 10 gün ara ile sulama faaliyetlerine devam edilir. Meyve hasadı, genellikle temmuz ayının ilk haftasından sonra başlar ve ağustos ayı ortalarına kadar devam eder. Sulama işlemleri eylül ayı ortalarına kadar 10 gün ara ile devam eder. Yaprak dökümünden sonra fungal ve bakteriyel zararlılar için ağaçlara bordo bulamacı yapılır. Satış işlemleri bölge sınırları içerisinde hasat günü tamamlanır. Ardından ambalajlama değişik ağırlıklarda karton kutular veya plastik kasalar kullanılarak alıcı tarafından yapılır. Coğrafi işaret amblemi bu aşamada kutulara ve kasalara yapıştırılır. Nakliye esnasında soğutucu kabinler kullanılır.

Denetleme:

Denetimler, Ulukışla Kiraz Üreticileri Birliği koordinatörlüğünde ve Ulukışla Kiraz Üreticileri Birliği, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve Ulukışla İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden birer personelin katılımıyla oluşturulacak denetim mercii tarafından yılda bir defadan az olmamak üzere gerçekleştirilir. Denetim mercii şikâyet olması halinde ayrıca denetim gerçekleştirir.

Denetimler sırasında bakılacak özellikler aşağıdaki gibidir.

1. Kirazın Ulukışla İlçesi Darboğaz, Emirler, Kılan, Gümüş, Porsuk, Hasangazi, Tekneçukur, Bayağıl, Madenköy ve Yeniyıldız köyleri sınırları içerisinde üretilmesi
2. Kiraz çeşidinin "Z 0900" olması
3. Kirazın meyve ağırlığı (9,6 – 11,8 g)
4. Kirazın meyve çapı (25,5 – 27,5 mm)
5. Kirazın sap uzunluğu (38,8 – 46,3 mm)
6. Ambalajlar üzerinde Darboğaz Kirazı logosunun ve menşee adı ambleminin bulunması.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.